

Wie betaalt de medewerkers als de site een succes wordt?

Er is niet veel voor nodig om een journalistieke website te beginnen: een domeinnaam, iemand die een site kan bouwen en wat enthousiaste vrijwilligers. Maar hoe pak je het aan als je verder wilt?

Door EVA DE VALK
ROTTERDAM. Melle van den Berg (31) is in het dagelijks leven consultant, maar 's avonds tikt hij stukjes. Satirische stukjes, in de vorm van gorddroge nieuwsberichten. Enkele koppen: 'Nederlander ontkent verbod op holocaustontkenning'. 'NS experimenteert met kortere reizigers'. 'Afrikaan verbreekt wereldrecord consuminderen'.

Samen met Jochem van den Berg (geen familie) begon Melle in 2007 de website De Speld, 'uw vaste prik voor betrouwbaar nieuws'. Met Jochem en een clubje vrienden schreef hij stukjes, waarbij het doel was elkaar in geestigheid af te troeven. Lange tijd was de 500 euro voor de domeinnaam – 'we wilden per se speld.nl' – de enige investering. Melle: 'We verdienen niets, maar we hadden ook nauwelijks kosten.'

Langzaam veranderde dat. De Speld kreeg meer bezoekers; het toegenomen internetverkeer moest worden betaald. Ook de ambities groeiden: naast artikelen wilden de makers radio- en video-items produceren, veel arbeidsintensievere vormen van journalistiek. Jochem, docent filosofie, ging minder werken om één tot twee dagen per week aan de site te besteden. Vier andere redacteurs deden hetzelfde. Maar hoe verdien je geld met een site?

Meer webschrijvers zien zich voor deze vraag gesteld. Bijvoorbeeld Dimitri Tokmetzis (36), hoofdredacteur van nieuwsblog Sargasso. Advertenties leveren wel wat op, maar niet genoeg. Tokmetzis: 'Om één redacteur te betalen moet je 25.000 unieke bezoekers per dag hebben.

Dat redden wij niet.' In september vorig jaar kreeg Sargasso een startsubsidie van 84.471 euro van het Stimuleringsfonds voor de Pers om een vaste eindredacteur en een datajournalist aan te stellen. De datajournalist wordt medegefinancierd door persbureau ANP, dat de resultaten van zijn onderzoek met een verwijzing naar Sargasso gebruikt voor eigen nieuwsberichten.

Samenwerken met 'oude' media biedt mogelijkheden, denkt Tokmetzis. 'Wij hebben in al die jaren een grote, betrokken lezersgroep opgebouwd, die graag meedenkt en meewerkt. Via crowdsourcing kun je grote projecten uitvoeren die voor traditionele media interessant zijn.' Naast ANP werkt de site samen met RTL Nieuws aan een project waarbij 25 vrijwilligers van Sargasso overheidsdocumenten openbaar maken

'Om één redacteur te betalen heb je 25.000 bezoekers per dag nodig'

van Nederlandse gemeenten met een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur.

De Speld werkt samen met dagblad *De Pers*. Iedere woensdag vult De Speld een pagina met satirisch nepnieuws – soms tot verwarring van de lezer. De radio-uitzendingen worden ook uitgezonden door WNL, wel pas om drie uur 's nachts. De samenwerking met grotere mediapartners zorgt voor een structureel inkomen. Daarnaast heeft de site advertenties – 'gewone', maar ook zogeheten 'advertorials', waarbij een redacteur van De Speld de advertentie verwerkt in een satirische tekst.

Online tijdschrift *Hard//Hoofd* zoekt andere wegen om de financiering rond te krijgen. Samenwerken met 'oude' media is volgens hoofdredacteur Rutger Lemm (26) leuk voor de naamsbekendheid, maar levert geen gouden bergen op. Ook adver-

tenties vindt hij niet interessant. 'Dan moeten lezers om de advertenties heen lezen. We kunnen wel wat leukers verzinnen.' Met een inzamelingsactie via Voordekunst.nl haalde *Hard//Hoofd* 30.000 euro aan donaties op. Met het geld wil Lemm onder andere een half jaar een zakelijk directeur aanstellen om structurele bronnen van inkomsten te zoeken.

Lemm denkt daarbij aan de oprichting van 'Bureau *Hard//Hoofd*', dat projecten moet organiseren voor culturele en commerciële partijen. Op dit moment werkt de site al samen met *Entree*, de jongerenvereniging van het Concertgebouw. *Hard//Hoofd* nodigt lezers uit voor thema-avonden van *Entree* en publiceert twee artikelen of items over het evenement op de site. Lemm: 'We hebben een stijl die aanslaat onder een groep jongeren die voor bepaalde partijen interessant kan zijn. Daar willen we mee verder.'

Hoe houd je vrijwilligers gemotiveerd? Het gaat om het gemeenschapsgevoel, denkt Lemm. 'Onze redactievergaderingen zijn kleine feestjes, met veertig man die van alles door elkaar roepen. Het is een jonge, ambitieuze groep. Dat is inspirerend.' Daarom zijn mensen volgens hem ook bereid om gratis voor *Hard//Hoofd* te werken – al stromen sommige talenten wel door naar betaalde banen in de journalistiek.

Tokmetzis steekt veel tijd in de selectie en begeleiding van auteurs. 'Als je het niveau hoog houdt, stimuleert dat anderen ook weer om goede stukken te schrijven. En het is natuurlijk ook leuk als je stuk honderd reacties krijgt.'

Maar voor alle drie de sites staat het plezier voorop. 'Ik zou het leuk vinden als we winst maken, maar ik zet me net zo hard in voor de onderdelen waar we niets mee verdienen', zegt Melle van den Berg. 'Als je avond na avond bezig bent met zo'n site, vraag je jezelf wel eens af wat je aan het doen bent. Maar nu lezen wel duizenden mensen iedere dag mijn grappen.'

Illustratie Milo

Sargasso: onderzoeksjournalistiek

- www.sargasso.nl
- Opgericht in 2002
- 300.000 unieke bezoekers per maand
- Redactie: 70 bloggers, 2 betaalde redactiesleden
- Jaaromzet: „ruim een ton” (schatting)
- Advertenties: ja
- Subsidie: startsubsidie van het Stimuleringsfonds voor de Pers van 84.471 euro
- Donaties: ja
- Samenwerking: ANP, RTL

Sargasso is een weblog voor nieuws en opiniestukken. In de beginjaren was het blog vooral een forum, in de loop der tijd is Sargasso zich gaan toeleggen op onderzoeksjournalistiek. Op dit moment ligt de nadruk wordt gehaald uit officiële schriftelijke documenten. Daarbij wordt samengewerkt met ANP. In samenwerking met RTL Nieuws loopt er een groot project waarbij 25 vrijwilligers met behulp van de Wet openbaarheid van bestuur overheidsdocumenten openbaar maken van alle gemeenten van Nederland.

De Speld: satirisch nieuws

- www.speld.nl
- Opgericht in 2007
- 150.000 unieke bezoekers per maand
- Redactie: 15 redactiesleden, van wie 5 betaald
- Jaaromzet: ca. 60.000 euro (schatting 2012)
- Advertenties: ja
- Subsidie: nee
- Donaties: nee
- Samenwerking: dagblad *De Pers*, omroep *Wakker Nederland* (WNL) advertorials

De Speld is een satirische site die de actualiteit becommentarieert in de vorm van nepnieuws. De site is een meester in het omkeren van zaken, overdrijving van zaken tot in het absurde doorvoeren. De Speld maakt een wekelijkse radio-uitzending voor *Wakker Nederland* die 's nachts om 3.17 uur worden uitgezonden. Die is ook als podcast te downloaden. Een aantal keer haalde de site het nieuws omdat media serieus genomen berichten overnamen. Zo berichtte *De Telegraaf* naar aanleiding van een nepbericht uit De Speld over een snackbar met een 'patatje holocaust'.

Hard//Hoofd: kunst en journalistiek

- www.hardhoofd.com
- Sinds 2009
- 35.000 bezoekers per maand
- Redactie: 50 medewerkers, 2 betaald
- Advertenties: nee
- Subsidie: nee
- Donaties: 30.000 euro
- Samenwerking: *Entree*, jongerenvereniging *Concertgebouw*.

Hard//Hoofd is een dagelijks online tijdschrift voor kunst en journalistiek. De site brengt artikelen audio video, eigen foto's en illustraties en journalistieke experimenten, zoals een foto-estafette, de 'spontanimatie' (een animatiefilmpje geassocieerd op een woord) de absurdistische reeks 5 1/3 vraag fictieve radiodocumentaires en een serie van korte verhalen naar aanleiding van advertentiebriefjes in de *Albert Heijn*.